T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/566
KARAR NO : 2024/226
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.Ç
Davalı : Tekirdağ Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Tekirdağ Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliğince yapılan denetim sırasında,...AHM ...plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 20/07/2023 tarih ve MB seri 12801767 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun EK-2/3-a maddesi uyarınca 20.342 TL idari para cezası verilmiş, ayrıca araç trafikten men tutanağı ile de araç 60 gün trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde, araç sahibi Sibel Albayrak ise, trafikten men tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3 . **Tekirdağ 2. Sulh Ceza Hakimliği 27/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/2838 sayılı kararı** ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin konu ile ilgili kararını emsal göstererek, idari para cezası ve aracın trafikten men kararına itirazı incelemenin, idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca itiraz edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Tüm dosyanın birlikte değerlendirilmesinde; Karayolları Trafik Kanunu Ek 2-3 maddesi uyarınca "...Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a)Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b)Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c)Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a)(a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b)(b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c)(c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir. " şeklindeki Hükmü nazara alındığında muteriz bakımından 9125 TL idari para cezası ve 60 gün trafikten' men kararı verildiği, muterizin bu karara itiraz ettiği anlaşılmakla; Uyuşmazlık Mahkemesinin 22.10.2018 tarihli,2018/575 E. 2018/628 K. sayılı kararında da belirtildiği üzere; 2918 sayılı Kanun'un 32. maddesi kapsamında hem idari para cezası hem de Kanun gereği "trafikten men" yönündeki idari tedbir kararına

birlikte hükmedildiği hallerde, idari yargının görevli olacağı, yine aynı doğrultuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 14.12.2020 tarihli, 2020/689 E. 2020/739 K. sayılı kararında da belirtildiği üzere; 2918 sayılı Kanun'un 23. maddesi kapsamında hem idari para cezası hem de Kanun gereği "trafikten men" yönündeki idari tedbir kararına birlikte hükmedildiği hallerde, idari yargının görevli olacağına karar verildiği ve Sulh Ceza Hakimliğince yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerektiği ifade edildiği, Yargıtay 7. Ceza Dairesi 2021/13152 esas ve 2021/11461 karar sayılı ilamında ve Yargıtay 19. Ceza Dairesi'nin 2019/31476 Esas, 2019/12155 Karar sayılı ilâmında yer alan "... muterizin tescilsiz araç kullanmak eyleminden dolayı verilen idari para cezası ile buna istinaden tesis edilen trafikten men kararı yönünden görevsizlik kararı verilmesi gerektiği cihetle merci mahkemesince itiraz hakkında karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilerek dosyanın görevli idare mahkemesine gönderilmesi gerekirken" şeklindeki karar nazara alındığından hakimliğimizin görevsizliğine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir."

4. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Tekirdağ 2. İdare Mahkemesi 29/09/2023 tarih ve E.2023/704 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dilekçesinin incelenmesinden; davacı tarafından, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesini ihlal ettiğinden bahisle 20.342,00-TL idari para cezası ile tecziyesine ilişkin 20/07/2023 tarih ve MB Seri, 12801767 Sıra no.lu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacıya verilen idari para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu; 12.07.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlenmesi sonrasında bu idari yaptırıma karşı başvurulacak kanun yoluna ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Bu durumda, 5326 sayılı Kanunun 3. maddesinde belirtildiği üzere, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı ve görevli mahkemenin belirlenmesinde anılan Kanun hükümleri dikkate alınacağından, 2918 sayılı Kanunun Ek 2/3-a maddesi uyarınca tesis edilen idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan işbu davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanunun 27. maddesi hükümleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu"* başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar."

7. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim

ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının,Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

15. Somut olayda, araç sürücüsü davacı adınailgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle idari para cezası düzenlendiği, bununla birlikte Sibel Albayrak adına tescilli aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak da 20/07/2023 tarih ve BB00070672 sayılı işlemin düzenlendiği ve bu işleme karşı adı geçen şahıs tarafından idari yargı yerinde dava açıldığı, Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin 15/11/2023 tarih ve E.2023/603, K.2023/844 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiği anlaşılmıştır.

16. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

17. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

18. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle üçüncü kişi şahıs adına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan 60 gün süreli trafikten men yaptırımının bu şahıs tarafından idari yargı yerinde dava konusu yapıldığı, bu yaptırımın davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Tekirdağ 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 27/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/2838 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Tekirdağ 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 27/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/2838 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

K A R Ş I O Y

Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

Uyuşmazlıkta, araç sürücüsü davacı adına ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle idari para cezası düzenlendiği, bununla birlikte Sibel Albayrak adına tescilli aracın 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca 60 gün süreyle trafikten men edilmesine ilişkin olarak da 20/07/2023 tarih ve BB00070672 sayılı işleme karşı açılan davada Tekirdağ 2. İdare Mahkemesinin 15/11/2023 tarih ve E:2023/603, K:2023/844 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır.

Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, aynı maddi olay nedeniyle üçüncü kişi şahıs adına kayıt tescilli araç hakkında uygulanan 60 gün süreli trafikten men yaptırımının bu şahıs tarafından idari yargı yerinde dava konusu yapıldığı, bu yaptırımın davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmaktadır.

Olayda araç sürücüsü ile araç sahibi aynı kişi değilse de; araç sahibi adına tescilli aracın trafikten men edilmesine karar verildiği, çalışma izin/ruhsat olmadan yolcu taşıdığından bahislede aracı süren sürücüye de idari para cezası verilmiştir. Tek bir fiilden dolayı hem araç sahibine hem de sürücüye ceza verildiğinden davaların davacıları farklı olmakla beraber aracın faaliyetten menine ilişkin karara karşı açılan davada verilecek karar sürücüye verilen para cezasına karşı açılan davada da dikkate alınması gerektiğinden; faaliyetten mene karşı idari yargıda açılan dava nedeniyle idari para cezasına karşı açılan davanın da görüm ve çözümünün idari yargı yerlerine ait olduğu oyuyla adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Bilal ÇALIŞKAN